

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี

Factors Affecting Success of School Curriculum Implementtation in Schools
Under The Chonburi Educational Service Area Offices.*

พัชนี ทองแก้ว **

ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย ***

ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา ระดับความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และเพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี จำนวน 873 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านทรัพยากรขององค์กร ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย ปัจจัยด้าน

ประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย ปัจจัยด้านเครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์กร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านสมรรถนะของบุคลากร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรม LISREL 8.72 ในการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี คือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย ทรัพยากรขององค์กร สมรรถนะขององค์กร เครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน สมรรถนะของบุคลากร

* คณาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

และภาวะผู้นำ มีอิทธิพลรวมต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยปัจจัยด้านเครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลรวมต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษามากที่สุด 3. โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏผลดังนี้ $\chi^2 = 2067.16$, $df = 730$, $p = 0.00$, $GFI = 0.90$, $AGFI = 0.86$, $CFI = 0.99$, $SRMR = 0.046$ และ $RMR = 0.014$ และตัวแปรในโมเดลสามารถทำนายความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 69

คำสำคัญ: ปัจจัย/ ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา/ โรงเรียน/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี

Abstract

The objectives of this research were to study : The success level of the school curriculum implementation. Factors affecting success of school curriculum implementation. Develop the causing relation model of the factors affecting to the success of the school curriculum implementation under the Chonburi Educational Service Area Offices. The sample of 873 subjects very derived. The research instrument was a set of rating - scale questionnaire related to the success of school within the scope of objectives and aims of policy factors, resource factors, network factors, organizational

competency factors, leadership factors and personal competency factors. Data were analyzed by descriptive statistical analysis through SPSS for Windows and the causal relationship model through LISREL 8.72.

The findings were as follows. The success of the school curriculum implementation was at the high level. The factors that affected the school success were; objectives and aim of policy factors, resource factors, network factors, organizational competency factors, leadership factors and personal competency factors. The network factors was found having most influence of the success to school's curriculum implementation. The test result of the empirical model was well fit. The model epistemological beliefs data indicators provided $\chi^2 = 2067.16$, $df = 730$, $p = 0.00$, $GFI = 0.90$, $AGFI = 0.86$, $CFI = 0.99$, $SRMR = 0.046$, $RMR = 0.014$, and the model showed that the path coefficient could predict the success level at 69 percent.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะมนุษย์คือทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุด จะเห็นได้ว่าประเทศใดมีประชากรที่มีคุณภาพ ประเทศนั้นก็จะมีความสำเร็จก้าวหน้า และการที่จะทำให้ประชากรมีคุณภาพก็คือการศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ในทุกด้าน ซึ่งจะส่งผลเกี่ยวพันใน

การพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุก
รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศ
ควบคู่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการ
จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกรูปแบบ อย่าง
ทั่วถึง (กรมวิชาการ, 2544) เพื่อการพัฒนาประเทศ
อย่างยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานของ
รัฐที่รับผิดชอบในการดำเนินงานทางการศึกษา
ที่มีหน้าที่ในการ นำนโยบายของรัฐสู่การปฏิบัติ
อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์
ในการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมี
หน่วยงานหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีภารกิจในการจัดการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพความ
เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญ
ก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างกลยุทธ์ในการ
พัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สามารถตอบสนอง
ความต้องการของบุคคล สังคมไทยและผู้เรียน
ให้มีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่าง
สร้างสรรค์ในสังคมโลก (กรมวิชาการ, 2544)
จึงนับว่าเป็นหน่วยงานที่ผลักดันนโยบายไปสู่
การปฏิบัติให้ได้ผลตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล
อย่างแท้จริง

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพนั้น หลักสูตร
นับว่าเป็นแม่แบบสำคัญที่เป็นดัชนีบ่งชี้คุณลักษณะ
ของผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการศึกษาได้ดีที่สุด
(เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ, 2540) การพัฒนาหลักสูตร
ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น
จะทำให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเอง
เรียนรู้สภาพเศรษฐกิจ และยังเป็นการนำทรัพยากร
ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อีกด้วย (กรม
วิชาการ, 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 ได้กำหนดชัดเจนให้สถานศึกษาร่วมกับ
บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดย
การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษา รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ
วิทยาการต่าง ๆ มาพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับ
สภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น (กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2542) และจากการศึกษางานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรที่ผ่านมา พบว่า
ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหลายด้าน
ที่ทำให้การพัฒนาหลักสูตรยังไม่บรรลุตามจุด
มุ่งหมาย ของแต่ละสถานศึกษาโดยสามารถแยก
ปัญหาเป็นรายด้านคือ ด้านผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหาร
ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนา
หลักสูตร (นิมิตร ต่อจิณะ, 2544; สันติ มุกดาสนิพ,
2546 และจรัส เสนาวงศ์, 2547) ด้านครู พบว่า
ขาดแคลนบุคลากรในการพัฒนาหลักสูตร ครู
ขาดทักษะความรู้และความเข้าใจในการใช้หลักสูตร
เนื่องจากขาดการอบรมในเรื่องกระบวนการพัฒนา
หลักสูตร และครูมีภาระงานสอนมาก (กรมวิชาการ,
2544; บุญพบ จันทร์ตตุการ, 2546; กนกวรรณ
แสนคำ, 2547 และจรัสรัตน์ พินิจมนตรี, 2548)
นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านความพร้อมของสถาน
ศึกษา ทั้งในเรื่องของงบประมาณ และด้านสื่อ
อุปกรณ์และอาคารสถานที่ (กองวิจัยการศึกษา
กรมวิชาการ, 2546 ; นิติพร อินทรสิทธิ์, 2546
และทวน เทียงเจริญ, 2546) ในด้านการเข้ามามี
ส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
กับการจัดการศึกษาน้อย (มุข วิสัย, 2544;
พรรณทิพย์ บัวชุม, 2546 และกรมวิชาการ,
2546 ข)

ในทางปฏิบัติแล้วการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายร่วมกัน และองค์ประกอบสำคัญที่เป็นพื้นฐานของความสำเร็จในการใช้หลักสูตรที่สำคัญคือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและการประเมินผลโดยบุคลากรหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน การเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นการกระจายอำนาจทางการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งผู้รับนโยบายสู่การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการก็คือสถานศึกษา มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบ สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ดังนั้นภารกิจของโรงเรียน คือการให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ด้วยเหตุนี้ชุมชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการบริหารที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าในการใช้หลักสูตรสถานศึกษามีตัวแปรที่เกี่ยวข้องหลายด้าน นอกจากนี้มีการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายจังหวัด พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (วาสนา เกาะแก้ว, 2546 ; เกรียงศักดิ์ เพ็ญศรีโคตร, 2547; สายพิณ พิมล, 2548; เสถียร บุญถือ, 2549 ; กัลยรัตน์ ทัศนภากร, 2549 และ นำกาง โดจินดา. 2549)

จากการศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการใช้หลักสูตรที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นการศึกษา ในลักษณะที่มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละบริบท งานวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษายังมีน้อย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี เพื่อนำข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยนี้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงระดับความสำเร็จใน

การใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดคุณทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ทำให้สามารถระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายใหม่เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดคุณทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. ได้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการสร้างความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี

4. นำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานโรงเรียน โดยเฉพาะการพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี

5. เป็นข้อมูลสำหรับนักวิจัยอื่นใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ การใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่หลากหลาย สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

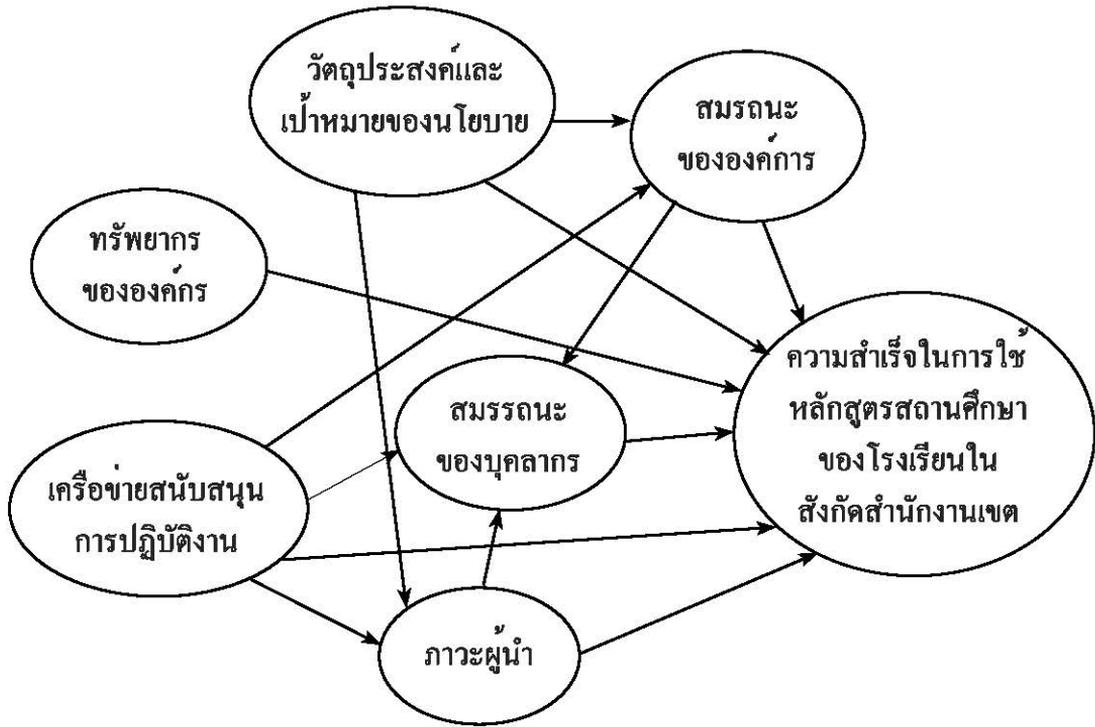
ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารโครงการ ของรัฐในด้านการศึกษา

ประกอบด้วย ตัวแบบประสิทธิผลหรือความสำเร็จขององค์กร ของวอร์เคซ จันทรศร (2527) ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของกลา ทองขาว (2548) และ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn. 1975) ปัจจัยสำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างประสบผลสำเร็จ ของทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) และสมบัติ ขำทรงธัญวงศ์ (2546) ตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของกรมวิชาการ (2545) และตัวแบบอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของเอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) รวมทั้งวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของนักวิชาการต่าง ๆ ได้กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการดำเนินการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย กลุ่มทรัพยากรขององค์กร กลุ่มสมรรถนะขององค์กร กลุ่มเครือข่ายสนับสนุนการปฏิบัติงาน กลุ่มสมรรถนะของบุคลากร กลุ่มภาวะผู้นำ และกลุ่มความสำเร็จของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี แสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรจาก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2551

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8,585 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 386 คน ครู จำนวน 5,059 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3,207 คน

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี ประจำปี การศึกษา 2551 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) จำนวน 873 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 175 คน ครู จำนวน 357 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 341 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ จำนวน 6 ตัวแปร ดังนี้ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย

ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ ความชัดเจน ความสอดคล้อง ความยืดหยุ่น ความมีทฤษฎีรองรับ และกำหนดเวลาที่เหมาะสม

ทรัพยากรขององค์กร ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ งบประมาณ บุคลากร เทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

เครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน หน่วยงาน ส่วนกลางและท้องถิ่น นักวิชาการ กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน

สมรรถนะขององค์กร ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ โครงสร้าง การสื่อสาร ภายใน การประสานงาน การควบคุมดูแล การให้คำปรึกษาแนะนำ การมอบหมายงาน การกำหนด-

มาตรฐาน การวัด และประเมินผลงาน ระบบ-ข้อมูลข่าวสาร และการมีระบบการประเมินตนเอง สมรรถนะของบุคลากร ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ ความรู้ เจตคติ ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ การพัฒนาตนเอง ความผูกพันและการยอมรับ ภาวะผู้นำ ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ ทักษะการสร้างแรงจูงใจ การกระจายอำนาจ เจตคติต่อนโยบาย ความเป็นประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม และความรู้ด้านบริหาร

3.2 ตัวแปรตาม คือความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ประโยชน์ของหน่วยงาน ระดับการบรรลุวัตถุประสงค์ ความต่อเนื่องของกิจกรรม ความพึงพอใจของผู้รับบริการ การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และการประกันคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงระดับความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี

ข้อ	รายการปัจจัยความสำเร็จ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำเร็จ
1	ประโยชน์ต่อโรงเรียนและนักเรียน	4.32	.48	มาก
2	ระดับการบรรลุวัตถุประสงค์	4.22	.56	มาก
3	ความต่อเนื่องของกิจกรรมที่ปฏิบัติ	4.35	.56	มาก
4	ความพึงพอใจของผู้รับบริการ	4.33	.56	มาก
5	การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.27	.54	มาก
6	การประกันคุณภาพที่เป็นระบบ	4.33	.46	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.30	.42	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด ชลบุรี ในภาพรวม มีความสำเร็จในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือความต่อเนื่องของกิจกรรม การประกันคุณภาพ และความพึงพอใจของผู้รับบริการ

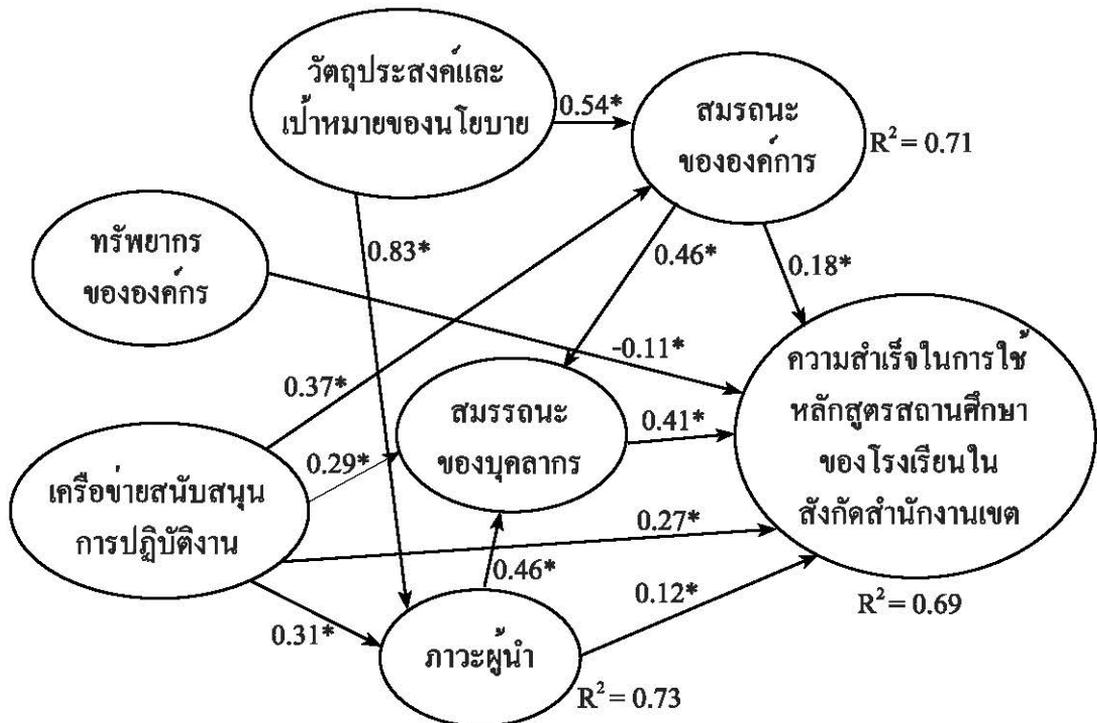
สรุปผลการวิจัย

1. ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากรขององค์กร ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์

และเป้าหมายของนโยบาย ปัจจัยด้านเครือข่าย สนับสนุนการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านสมรรถนะ ขององค์กร ปัจจัยด้านสมรรถนะของบุคลากร และปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ซึ่งอิทธิพลโดยรวมของปัจจัยด้านเครือข่ายสนับสนุนการปฏิบัติงานมีค่ามากที่สุด เท่ากับ 0.58 รองลงมาเป็นอิทธิพลของปัจจัยด้านสมรรถนะ ขององค์กร มีค่าเท่ากับ 0.52 และด้านสมรรถนะ ของบุคลากร มีค่าเท่ากับ 0.41 ตามลำดับ ส่วน ปัจจัยด้านทรัพยากรขององค์กร มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี น้อยที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ -0.11

3. โมเดลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนใน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุมีความเหมาะสมกลมกลืน มากที่สุด โดยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ตัวแปร- ตาม คือ ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี มีค่าเท่ากับ 0.69 แสดงว่า ตัวแปร ส่วนมากใน โมเดลสามารถอธิบายความสำเร็จ ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 69

สรุปโมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้าง เชิงสาเหตุ ของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ใน การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ได้รับความร่วมมือที่ดีระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องของทั้งในและนอกสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชน ที่ตระหนักและให้ความสำคัญในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากหลักสูตรจะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้บริหารซึ่งถือเป็นตัวจักรสำคัญในการที่จะทำการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดความสำเร็จด้วยการกระตุ้นและกำกับติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ของครู ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดการใช้หลักสูตรมากที่สุด เพราะครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามความคาดหวังของหลักสูตรที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรภรณ์ โพนเงิน (2548) และรักชนก เทียนสมบูรณ์ (2547) ที่พบว่า การนำหลักสูตรไปใช้ จะสำเร็จได้ต้องเกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมด้านสื่ออุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรของผู้บริหาร นโยบายการบริหารและงบประมาณ ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความร่วมมือจากชุมชน ความร่วมมือจากผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่น

2. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทุกปัจจัยมี

อิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ได้แก่

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี อธิบายว่า การกำหนดนโยบายของโรงเรียนมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่มีความชัดเจนให้มากที่สุด โดยเน้นการปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย และรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่จำเป็น สามารถพึ่งตนเองได้ มีความรู้คุณธรรม มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมายบ้านเมือง และรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ สามารถเป็นผู้นำชุมชน และเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับชุมชนได้ (กรมสามัญศึกษา, 2544) สรุปผลการวิจัยได้ว่า การที่โรงเรียนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน จึงสามารถกำหนดควิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการทำงานของโรงเรียนที่ชัดเจนได้มากขึ้น จึงส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการตามนโยบายต่าง ๆ ที่หน่วยงานบังคับบัญชามอบหมายให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975) เช่นเดียวกับผลการศึกษาของซาบาเตียร์ และแมซมานเนียน (Sabatier & Mazmanian, 1980) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จจากระดับสูง คู่ระดับปฏิบัติ

พบว่า กระบวนการกำหนดนโยบายมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ (1) ความชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายและสามารถนำไปวัดความสำเร็จได้ (2) นโยบายที่ชัดเจนต้องสามารถกำหนดเครื่องมือในการดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายได้ และสอดคล้องกับแนวความคิดของ วรเชษ จันทรศร (2527) รุ่งเรือง สุชาภิรมย์ (2543) สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2546) เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2536) ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) และสุชาติ เสวตบดี (2549) เสนอปัจจัยสำคัญในความสำเร็จ คือ การกำหนดเป้าหมายต่าง ๆ ของนโยบาย ตลอดจนแนวทางปฏิบัติจะต้องมีการกำหนดอย่างแน่นอนชัดเจน และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ กล่าวคือ ผู้บริหารรับทราบวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดการศึกษาในสถานศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว ถึงแม้รัฐบาลบางยุคบางสมัยจะให้ความสำคัญน้อยก็ตามแต่ส่วนใหญ่เห็นว่าหากรัฐบาลให้ความสำคัญโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับเด็กที่ชัดเจน และมีกรอบทฤษฎีรองรับจะเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายไปปฏิบัติได้เร็วขึ้น

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรขององค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี อธิบายได้ว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีทรัพยากรพื้นฐานที่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้พอสมควร จึงมองปัจจัยอื่นที่จะเป็นปัจจัยในการนำ ทรัพยากรที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อให้บรรลุความสำเร็จของนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ ประกอบกับการจัดสรรทรัพยากรจากรัฐบาล โดยผ่าน

สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการของทุกปี ซึ่งทุกโรงเรียนได้รับจัดสรรอย่างมีระบบ สอดคล้องกับความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามนโยบาย และมีความเท่าเทียมกัน ไม่เกิดความแตกต่างของแต่ละโรงเรียน จึงส่งผลให้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่มากนัก นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน อาจมองว่าทรัพยากรขององค์การ ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบทบาทของครูผู้สอนไม่ค่อยรับรู้ความยุ่งยากในกระบวนการจัดหาทรัพยากรให้กับองค์การเท่าที่ควร เพราะว่าการแสวงหาทรัพยากรส่วนใหญ่เป็นบทบาทของผู้บริหาร ผลการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่าปัจจัยด้านทรัพยากรขององค์การ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาน้อยกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญชร จันทรศา (2550) ที่พบว่าปัจจัยด้านทรัพยากรขององค์การ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยโอกาสไปปฏิบัติในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานน้อยกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ทีเดียวก็ตามจากการศึกษาของ เอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1980) ที่ได้เสนอโมเดลความสำเร็จ โดยชี้ให้เห็นว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ตัวแปรหนึ่ง คือ ทรัพยากร ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จ ทำนองเดียวกับผลการศึกษาของ แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975) ได้พัฒนาโมเดลในการวิเคราะห์ความสำเร็จ พบว่าตัวแปรทรัพยากร มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรเชษ จันทรศร (2527)

ด้านความสำเร็จ โดยใช้ตัวแบบทั่วไป (General Model) พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ความสำเร็จนั้นมีอยู่หลายประการ และปัจจัยหนึ่ง คือ ความเพียงพอของทรัพยากรดำเนินงาน โดยปัจจัยดังกล่าวนี้สามารถส่งผลทางอ้อมต่อเกือบทุกปัจจัยที่มีส่วนทำให้ นโยบายประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับแนวคิด เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2536) และภัทรภรณ์ โพนเงิน (2548) ที่ทำการ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของความสำเร็จในการให้บริการแก่ประชาชน โดยมีตัวแปรอิสระของการวิจัยตัวแปรหนึ่งที่ส่งความสำเร็จ คือ ความพร้อมของทรัพยากร นอกจากนี้ผลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรขององค์กรมีความสำคัญมาก และในสภาพโรงเรียนปัจจุบันมีทรัพยากรเพื่อการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาในระดับที่สามารถดำเนินการได้ โดยพยายามนำทรัพยากรจากภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามาประสานใจประ โยชน์ให้คุ้มค่าที่สุด แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านภาวะผู้นำหรือผู้บริหารที่ต้องมีทักษะในการประสานแหล่งทรัพยากรจากที่ต่าง ๆ มาใช้ในโรงเรียนให้มากที่สุด รวมทั้งการจัดระบบการใช้ทรัพยากรที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนให้มากที่สุด

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อธิบายได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสภาพปัจจุบัน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดและกระบวนการทำงานใหม่ โดยการแสวงหาเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินงานให้เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานภาคเอกชน ตลอดจนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล (สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) เครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงานจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ซาบาติเยร์ และแมซมานิอัน (Sabatier & Mazmanian, 1980) ที่ให้ความสำคัญต่อบริษัทด้านการสร้างเครือข่ายการบริหารรวมทั้งแนวคิดของกลา ทองขาว (2548) สมบัติ ชำรงชัญวงศ์ (2546) ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) ได้เสนอปัจจัยสำคัญในความสำเร็จ ประการหนึ่งก็คือ นโยบายที่จะปฏิบัติต้องการแรงสนับสนุนจากภายนอก เช่น กลุ่มผลประโยชน์ ผู้มีอำนาจและอิทธิพลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไปหรืออย่างน้อยที่สุดควรที่จะเป็นกลางไม่มีปฏิกิริยาตอบโต้ขัดขวางด้วยเช่นกัน และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยของ กมล สาดศรี (2541) และบัญญัติ จันทร์ดา (2550) กล่าวคือ โรงเรียนควรมีเอกภาพในการกำหนดคน นโยบายและเอกภาพในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้การจัดการศึกษามีความคล่องตัว มีระบบที่เอื้อต่อการถ่ายทอดอุดมการณ์บนพื้นฐานความสัมพันธ์และสร้างระบบเครือข่ายที่เข้มแข็ง ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสให้สามารถนำนโยบายต่างๆ จากรัฐบาล ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และผลการศึกษาเป็นทิศทางเดียวกันกับการศึกษาเชิงคุณภาพ กล่าวคือ ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับปัจจัยเครือข่าย

ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานให้ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ เช่น อำเภอ โรงพยาบาล สถานือนามัย สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานภาคเอกชน เช่น วัด มูลนิธิ สมาคม ชมรม บริษัท และห้างร้านต่างๆ ซึ่งจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.4 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะขององค์การมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จในการ ใช้หลักสูตรสถานศึกษา อธิบายได้ว่า โรงเรียนในปัจจุบันได้รับการพัฒนาส่งเสริมและการสนับสนุนภารกิจจากเครือข่ายการทำงานด้านการศึกษา เพื่อให้จัดระบบการบริหารที่มีลักษณะที่อิสระ มีความคล่องตัวต่อการตัดสินใจ โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ และหลักการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ตามหลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษามาตลอด ดังนั้นสมรรถนะขององค์การจึงมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จในการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับแนวคิดของแวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975) เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1980) ซาบาติเยร์และแมซมานิอัน (Sabatier & Mazmanian, 1980) ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2536) ดวงดาว ยังสามารถ (2537) สำเร็จ สามัตถิยะ (2538) สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2542) รวมทั้ง วรเดช จันทรร (2527) ได้ศึกษาตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) โดยเชื่อว่าความสำเร็จขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบมีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวัง

เพียงใด โครงสร้างขององค์การต้องเหมาะสม บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การต้องมีความรู้ความสามารถทั้งด้านการบริหาร และเทคนิคอย่างเพียงพอ โดยปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์การจะส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม สอดคล้องกับแนวคิดของ กล้าทองขาว (2548) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว ทั้งที่เป็นปัจจัยทางตรงและปัจจัยทางอ้อม ประการหนึ่งคือ ชุดปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วยตัวแปรย่อย คือ 1) การมีโมเดลโครงสร้างองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับล่างสุดอย่างเหมาะสม 2) ความเป็นเอกภาพของการจัดโครงสร้างองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 3) เจตคติของผู้บริหารและข้าราชการที่นำนโยบายไปปฏิบัติต่อวัตถุประสงค์ของนโยบาย 4) ความเพียงพอของทรัพยากรและเสริมแรงในการสนับสนุนแผนงาน 5) ระดับความคล่องตัวของกาไหลเวียนข้อมูลข่าวสารภายในหน่วยงาน 6) ความสามารถของผู้นำภายในหน่วยงาน 7) ศักยภาพและความผูกพันของทีมงานต่อกิจกรรม 8) ความเข้มข้นของความรู้ที่รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานต่อโครงการ 9) การได้รับประโยชน์ของหน่วยงานจากแผนงาน 10) ผลของโครงการตกเป็นประโยชน์โดยตรง และชุดของปัจจัยมาตรการกำกับ ตรวจสอบ ประเมินผลการกระตุ้นเสริมแรง ประกอบด้วยตัวแปรย่อย คือ 1) มีมาตรการควบคุม ดูแลและประเมินผลการปฏิบัติงาน 2) การมีมาตรการกระตุ้นเสริมแรงและให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงาน 3) การปรับเปลี่ยน

แนวปฏิบัติ เพื่อสนองเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 4) การให้คำแนะนำปรึกษาและการควบคุมการดำเนินงานกิจกรรม นอกจากนี้ผลการศึกษาเชิงปริมาณยังสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่าปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์การเป็นปัจจัยที่สามารถส่งอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรปรับเปลี่ยนลักษณะงานโครงสร้างการบริหารงานให้เหมาะสมกับงานภายในโรงเรียนให้มากขึ้น สร้างความชัดเจนจัดระบบใหม่เอกภาพในการบริหาร โดยมีหน่วยงานต้นสังกัดเพียงแห่งเดียวที่เป็นหน่วยงานมอบนโยบายต่าง ๆ โดยตรง พร้อมทั้งส่งเสริมการนำมาตรฐานต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในการประเมินผลงาน จึงจะส่งผลให้นโยบายต่าง ๆ ที่มอบให้โรงเรียนประสบความสำเร็จได้

2.5 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี อธิบายได้ว่า ผู้ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากองค์การอื่นพอสมควร และต้องได้รับการพัฒนาความเป็นภาวะผู้นำองค์การประเภทโรงเรียนเพิ่มเติมด้วย ซึ่งพบได้จากผู้บริหารของโรงเรียนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมีการสืบทอดอุดมการณ์และปรับเปลี่ยนต่อยอดพัฒนาภายใต้ปรัชญาของการจัดการศึกษาร่วมกันบนพื้นฐานของระบบความสัมพันธ์การรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ร่วมคิด ร่วมทำ และสร้างผู้บริหารมืออาชีพที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนมาอย่างยาวนานซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัต สอดคล้องกับ

แนวคิดของ ซาบาเตียร์ และแมซมานเนียน (Sabatier & Mazmanian, 1980) ที่ได้เสนอแนะว่าการทำงานที่ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องดำเนินการตามเงื่อนไขเกี่ยวกับผู้นำของหน่วยปฏิบัตินั้นจะต้องมีความสามารถและทักษะทางการบริหาร รวมไปถึงผู้นำที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ปัจจัยหรือองค์ประกอบอีกด้วย คล้ายกับแนวคิดของอินแกรม และแมนน์ (Ingram & Mann, 1980) การ์ดิเนอร์และบอลซ์ (Gardiner & Balch, 1988) วูฮิสเตเตอร์ และ มอร์แมน (Wohistetter & Mohrmann, 1988) วรเดช จันทรส (2527) กล้า ทองขาว (2548) และภัทรภรณ์ โพนเงิน (2548) ที่สนับสนุนแนวคิดนี้ว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในความสำเร็จ โดยเห็นว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวทั้งที่เป็นตัวแปรทางตรงและตัวแปรทางอ้อมคือ เจตคติของผู้บริหารและข้าราชการที่นำนโยบายไปปฏิบัติต่อวัตถุประสงค์ของนโยบาย ความสามารถของผู้นำภายในหน่วยงาน และการมีมาตรการ กระตุ้นเสริมแรงและให้กำลังใจปฏิบัติงาน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จทั้งสิ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพ ที่พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำขององค์การเป็นปัจจัยที่สำคัญในการประสานปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษาจนสำเร็จตามเจตนารมณ์ โดยผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ต้องมีระบบการบริหารที่เน้น การพึ่งพาตนเองให้มีความเข้มแข็งและการอาศัยเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ด้านการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ของตนเอง เพื่อให้สามารถพัฒนาองค์การโดยยึดหลักพึ่งพาตนเองให้เข้มแข็ง มีความยืดหยุ่นในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด เมื่อพัฒนาดตนเองให้เข้มแข็งแล้ว จึงค่อยพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงสู่สังคมภายนอกเพื่อความเจริญก้าวหน้าในลำดับต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

2.6 จากผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถนะของบุคลากรมีอิทธิพลทั้งทางตรงต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี อธิบายได้ว่า การที่บุคลากรของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัด กิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พร้อมทั้งความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อนำมาปฏิบัติในโรงเรียน ให้มีความเข้าใจที่ตรงกันตามที่วัตถุประสงค์และเป้าหมายกำหนดไว้ จึงกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านสมรรถนะบุคลากรของโรงเรียนยังเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารว่าในการทำงานให้สำเร็จแต่ละกิจกรรมนั้น มนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญกว่าด้านอื่น ๆ ดังที่ สร้อยตระกูล (ดิยานนท์) อรรถมานะ (2545) ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า “มนุษย์” เป็นที่มาของทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นที่มาของการกำเนิดและการสิ้นสุดขององค์การ เป็นที่มาของความสำเร็จและความล้มเหลวของกิจกรรมทั้งปวง จึงเป็นเหตุประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ

ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามผลการวิจัยที่ค้นพบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอกวูด และกันน์ (Hogwood & Gunn, 1991); กล่า ทองขาว (2548); วาสนา เกาะแก้ว (2546); รัชชก เทียนสมบูรณ์ (2547); น้ำค้าง โดจินดา (2549) และเป็นแนวทางเดียวกับผลการศึกษาคำสำเร็จ โดยใช้ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model) ของ วรเดช จันทรรศ (2527) พบว่า บุคคลเป็นปัจจัยสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดในองค์การ รวมทั้งแนวคิดของนักวิชาการอีกหลายคน อันได้แก่ ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) ดวงดาว ยังสามารถ (2537) สุรางคณา มัชยานนท์ (2538) และ สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ (2542) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ทั้งที่เป็นปัจจัยทางตรงและปัจจัยทางอ้อม คือ ศักยภาพและความผูกพันของทีมงานต่อกิจกรรม และได้เสนอว่าปัจจัยสำคัญในความสำเร็จประการหนึ่ง คือ บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติการต้องมีความพร้อม และความผูกพันในการทำงาน ต้องยอมรับในเป้าหมายและระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ โดยเฉพาะในระดับสูง ต้องมีขีดความสามารถทั้งทางด้านการจัดการและด้านการเมือง เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูและผู้บริหาร โดยครูมีลักษณะเป็นมืออาชีพ มีความพร้อมทั้งในด้านเจตคติ ความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพและการจัดการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยกับปัจจัยด้านสมรรถนะของบุคลากรในองค์การเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จังหวัดชลบุรี โดยบุคลากรของโรงเรียนต้องเป็นบุคลากรหลักที่มีจำนวนที่เพียงพอ สถานภาพมั่นคง นอกจากนี้การที่บุคลากรได้รับ การพัฒนาด้านความรู้ เจตคติที่ดีต่อนโยบายสร้างความผูกพันต่อองค์กร รวมทั้งการสร้างอุดมการณ์เพื่อให้ความร่วมมือต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปพร้อม ๆ กัน

2.7 จากผลการวิจัย พบว่า สมการพยากรณ์ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ขึ้นอยู่กับปัจจัยวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย ปัจจัยทรัพยากรขององค์กร ปัจจัยเครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน ปัจจัยสมรรถนะขององค์กร ปัจจัยภาวะผู้นำและปัจจัยสมรรถนะบุคลากร สามารถอธิบายอิทธิพลได้ร้อยละ 69 แสดงว่ายังมีปัจจัยด้านอื่นๆ อีกที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ เสวคบดี (2549); บัญชร จันทร์คำ (2550); รักชนก เทียนสมบุญ (2547) และ ภัทรภรณ์ โพนเงิน (2548) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานมีอยู่หลายปัจจัยด้วยกัน ซึ่งแต่ละปัจจัยมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทั้งทางตรงและทางอ้อม และสอดคล้องกับการเสวนากลุ่มของผู้บริหาร ครูสอน และกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยเป็นโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ได้ให้ข้อเสนอแนะบางส่วนว่าปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีส่วนทำให้ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ

ในโรงเรียนเพิ่มเติมอีก ได้แก่ ความต่อเนื่องของนโยบายจากรัฐบาลแต่ละสมัย สถานการณ์หรือข้อจำกัดของโรงเรียนในขณะนั้น ภูมิหลังของกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน รวมทั้งการเอาใจใส่ที่แท้จริงของผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปที่มีอำนาจในการ ตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน และการให้คุณให้โทษล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้วยทั้งสิ้น

3. จากผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี แสดงให้เห็นว่าโมเดลที่กำหนดในสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับโมเดลโครงสร้างเชิงสาเหตุที่พบได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่การทดสอบครั้งแรกยังไม่มีความกลมกลืนในระดับดี แต่ด้วยเหตุผลของหลักการคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และพบข้อมูลได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลและแนวทางอิทธิพลของตัวแปรสังเกตได้และตัวแปรแฝง พร้อมทั้งยอมรับโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ตามสมมติฐานการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น-

พื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดทำ คู่มือการบริหารงานโรงเรียน ที่ระบุปัจจัยที่สัมพันธ์ กับการสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาศาสตร์ว่าด้วยการศึกษา ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจัดทำหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายให้ได้รับ ทราบปัจจัยพื้นฐานในการจัดการศึกษาในทิศทาง เดียวกันอย่างทั่วถึง และควรจัดหน่วยงานที่กำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน ที่เป็นเอกเทศ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการจัด การศึกษาในทิศทางเดียวกัน

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ หน่วยงานอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควร ให้ความสำคัญกับเครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติ งานของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจจัดให้มี การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างกลยุทธการ สร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 สำนักคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สภาการศึกษาแห่งชาติ หรือกระทรวง ศึกษาธิการ ควรให้ความสำคัญกับการกำหนด นโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน การรักษาความ ต่อเนื่องเชิงนโยบาย การกำหนดรูปแบบการ บริหารงานที่มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นใน การปรับเปลี่ยนกลยุทธเพื่อให้ประสบความสำเร็จตาม นโยบายที่กำหนด และควรมีหลักสูตรที่เหมาะสม กับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้อง มีความรู้ความเข้าใจต่อนโยบายการจัดการศึกษา ความรู้และทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและจำเป็น ในการบริหารอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัย เครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงานมีอิทธิพล ต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรีมากกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ ดังนั้น ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสร้าง เครือข่ายที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยเฉพาะกลุ่มนักวิชาการ บุคคลสำคัญ และ ประชาชนทั่วไปว่ามีลักษณะอย่างไร

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า การควบคุม ดูแล การให้คำแนะนำและปรึกษา ระบบการ ประเมินตนเอง และการประสานงาน เป็นตัวแปร ที่สำคัญมากในองค์ประกอบสมรรถนะขององค์การ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การสร้างแรงจูงใจ เป็นตัวแปรที่สำคัญ ในองค์ประกอบภาวะผู้นำ ควรมีการวิจัยเพิ่มในเรื่องรูปแบบการควบคุม ดูแล หรือรูปแบบการให้คำแนะนำและปรึกษา รูปแบบการประเมินตนเอง รูปแบบการประสาน งาน รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและ รูปแบบการสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพใน การบริหารงานโรงเรียน

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ความสำเร็จ ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ดังนั้น ควรวิจัยการพัฒนาตัวชี้วัดความเป็นธรรม ของผู้ให้บริการหรือความพึงพอใจของผู้ให้บริการ ของโรงเรียนมีลักษณะอย่างไร

2.4 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัย ทรัพยากรขององค์การ มีอิทธิพลทางตรงในทาง ผูกพันต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตรสถาน-ศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่-

การศึกษา จังหวัดชลบุรี ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาเชิงลึกจาก ข้อมูลด้านคุณภาพ พบว่าปัจจัยดังกล่าวน่าจะมี อิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการใช้หลักสูตร สถานศึกษา ดังนั้น ควรมีการทำวิจัยด้วยเทคนิค การวิจัยที่แตกต่างจากครั้งนี้ ซึ่งอาจใช้วิธีการวิจัย เชิงคุณภาพทุกกระบวนการหรือการกำหนดกลุ่ม ตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติหน้าที่ ในปัจจัยดังกล่าวเป็นการเฉพาะ

2.5 จากผลการวิจัย พบว่า สมการ พยากรณ์ของความสำเร็จในการใช้หลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี ขึ้นอยู่กับปัจจัย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย ปัจจัย ทรัพยากรขององค์การ ปัจจัยเครือข่ายที่สนับสนุน การปฏิบัติงานปัจจัยสมรรถนะขององค์การ ปัจจัยภาวะผู้นำ และปัจจัยสมรรถนะของบุคลากร สามารถอธิบายอิทธิพลได้ร้อยละ 69 แสดงว่า ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่งที่ผู้วิจัยยังไม่ได้ กำหนดมาเป็นตัวแปรหรือปัจจัยในการศึกษา ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการศึกษาองค์ประกอบ อื่นเพิ่มเติม โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง- ยืนยันนอกเหนือจากการศึกษาจากเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ต่อกระบวนการกำหนด นโยบายและการวางแผนของหน่วยงานทาง การศึกษามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ แสนคำ. (2547). *สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3*. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กล้า ทองขาว. (2548). *การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ : แนวคิด ทฤษฎีและแนว การดำเนินงาน*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กัลยรัตน์ ทัดชนาธร. (2549). *ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกรียงศักดิ์ เพ็ญศรีโคตร. (2547). *ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรัส เสนาวงศ์. (2548). *การใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

- จินตนา สุขสมแดน. (2541). การศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จूरรัตน์ พินิจมนตรี. (2548). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทวน เทียงเจริญ. (2546). สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี สิงห์บุรีและสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้ำค้าง โตจินดา. (2549). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มโรงเรียน พานทอง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิติพร อินทรสิทธิ์. (2546). สภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิมิตร ต่อจีระ. (2544). ศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญพบ จันทร์ตุงการ. (2546). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา นำร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พยุงค์ดี จันทร์สุรินทร์. (2541). แนวทางการพัฒนาการศึกษา. วารสารวิชาการ, 1(1), 6 - 10.
- พรสมบัติ คำตรงและคณะ. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษา รูปแบบเครือข่ายทางวิชาการเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- พรรณทิพย์ บัวชุม. (2546). สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- मुख วิสัย. (2544). การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณเดช จันทรร. (2527). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภาสกร วาสนา เกาะแก้ว. (2546). ปัญหาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของครู โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2545 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา
- รัชช วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). เงื่อนไขความสำเร็จของหลักสูตรสถานศึกษา. สานปฏิรูป. 4(47), 54 - 55.
- กรมวิชาการ. (2540). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2546 ก). รายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546 ข). รายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2543). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สมร อยู่สถาพร. (2536). ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน หน่วยที่ 8 - 11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สันติ มุกดาสนิท. (2546). ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสงขลา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สายพิณ พิมล. (2548). ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร โรงเรียน และผู้บริหารงานวิชาการ โรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ : กรณีศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมาลิน วงศ์มณีและคณะ. (2541). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2546). นโยบายสาธารณะ: แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมมาตร.
- Edward, Gorge. C. (1980). *Implementing Public Policy*. Washington D.C.: Congressional Quarterly Press.
- Van Meter, Donald S. & Carl E. Van Horn. (1975). The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework. *Administration and Society*, 6(4), 446 - 484.